

KURIKULUM PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ 2

Zora Syslová

Požadavky na zakončení

- Vytvoření krátkodobého projektu třídního vzdělávacího programu na téma „Jsem dobrý kamarád“
- Sebereflexe výstupu nahraného na videozáznam

Kolokvium proběhne formou skupinového rozhovoru na základě videonahrávky. Budou hodnoceny teoretické znalosti strategie řízení třídy, úroveň zpracování projektu třídního vzdělávacího programu, sebereflexe vlastní vzdělávací práce.

Kritérii pro hodnocení projektu:

- Stanovení cílů
- Vybrané metody a formy vzdělávání
- Zastoupení plánovaných činností
- Kritická reflexe vlastního výstupu

Termín odevzdání do 30. 5. 2013

Úkoly na praxi

Pracující v MŠ realizují celý projekt +
hodnocení výsledků dětí

Ti, co nepracují:

1. termín domluví způsob realizace práce s
dětmi a videonahrávku (kamera + způsob
přehrání – flash, DVD..)

Rozebrat svoji práci podle kritérií

Plánování TVP a jeho východiska

1. Nové přístupy ke vzdělávání
2. Strategie řízení
3. Východiska projektování
4. Sestavení plánu (projektu)

1. Nové přístupy ke vzdělávání

Způsob plánování dříve

STÁT detailně vymezuje veškeré požadavky na vzdělávání dětí

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM vymezuje obsah vzdělávání – UČIVO = co učit děti podle věku

UČITELKA dodržuje, plní předem stanovené požadavky – předává informace

DÍTĚ přijímá informace

Současné přístupy

Vymezuje rámec kvality vzdělávání

Vymezuje kompetence dětí

Koordinátor, vytváří nabídku, poradce

Rozhoduje o sobě, učí se tím, že samo tvoří, je aktivní

2. Strategie řízení

- **Formální vzdělávání**

(úzce, do hloubky zaměřené vzdělávání přes řízené činnosti = projektování)

- **Neformální vzdělávání**

- napodobováním (učitelka jako vzor a „tvůrce“ sebepojetí dítěte – interakce s dítětem)

- organizace řízených činností (metody a formy práce) – propojení všech vzdělávacích oblastí

- organizace dne (možnost spontánních aktivit, stravování, odpočinek...)

KOMPETENCE

3. Východiska projektování

- Kde jsme nyní? (diagnostika vzdělávacích potřeb dětí)
- Kde bychom chtěli být? Kam směřujeme? (stanovení cílů)
- Jak se tam dostaneme? (stanovení strategií, metod a prostředků, které nás k cíli dovedou)
- Jak zjistíme, že se tam dostaneme a jak poznáme, že jsme se tam dostali? (systém hodnocení)

3.1 Vztah mezi obsahem a cíli

- Jak můžeme rozvíjet osobnost (kompetence – cíle) na obsahu (tématu):
  - podzim, kamarád, moje město, zdravá výživa...?

OBSAH = činnosti

*Pokud nebude obsah v souladu s cíli,
nebude docházet k tzv. osobnostnímu
rozvoji.*

3.2 Diagnostika vzdělávacích potřeb dětí

Jak zjistíme?

Zkuste se zamyslet, čím žijí, s čím mají problémy, co se děje kolem dětí v MŠ.

Jak byste mohli využít těchto informací pro sestavení TVP (obsah/cíle)?

4. Sestavení plánu (projektu)

Myšlenková (pojmová) mapa

Myšlenková mapa (samostatná práce)

RVP PV (Praktický průvodce TVP)

- Název
- Hlavní vzdělávací cíle
- Činnosti, vhodné situace (měly by pokrývat všechny vzdělávací oblasti)
- Jak jsme dospěli k cílům?

KPZMŠ (str. 208)

- Analýza situace
- Vstup do ŠVP – téma a kompetence
- Diskuse s dětmi (analýza vzdělávacích potřeb)
- Dílčí cíle
- Činnosti
- Zpětná vazba

4.1 Stanovení cílů

- Výběr cílů (ŠVP)

Ideální je hned si stanovit, jak poznáme, že jsme k nim dospěli a co může ohrozit jejich dosažení (očekávané výstupy, rizika).

Samostatná práce

- Vyber dílčí vzdělávací cíle ze vzdělávacích oblastí, které podpoří rozvoj vybraných kompetencí
- Přiřad' k nim očekávané výstupy, na nichž lze ověřit, že bylo cílů dosaženo (nezapomeň na propojenost s kompetencemi)

Tři domény učiva (činností)

- Afektivní doména (týká se projevů emocionálního chování – citů)
- Psychomotorická doména (smyslové učení – pohyby, zručnost)
- Kognitivní doména (zapamatování a vybavení si informací)

Týkají se vybrané cíle všech domén?

Bloomova taxonomie cílů

- **Znalost** (zapamatování, reprodukce)
- **Porozumění** (vysvětlení vlastními slovy)
- **Aplikace** (vybavení a použití)
- **Analýza** (složitější myšlení při aplikaci v neznámých situacích)
- **Syntéza** (vytváření originálních výkonů či výrobků)
- **Hodnotící posouzení** (obhajoba svých rozhodnutí, posuzování možností)

PŘÍKLADY:

- Vyber některý z kognitivních cílů a zpřesni jej z hlediska taxonomie společně s popisem jakých výsledků dítě dosáhne.

KONTROLA PROPOJENOSTI A KOMPATIBILNOSTI

Samostatná práce:

- Vyměňte si svoje projekty a zkontrolujte úpravu (konkretizaci) cílů a očekávaných výstupů.
- Vyberte na ukázkou jeden dobře zpracovaný.

4.2 Stanovení strategií

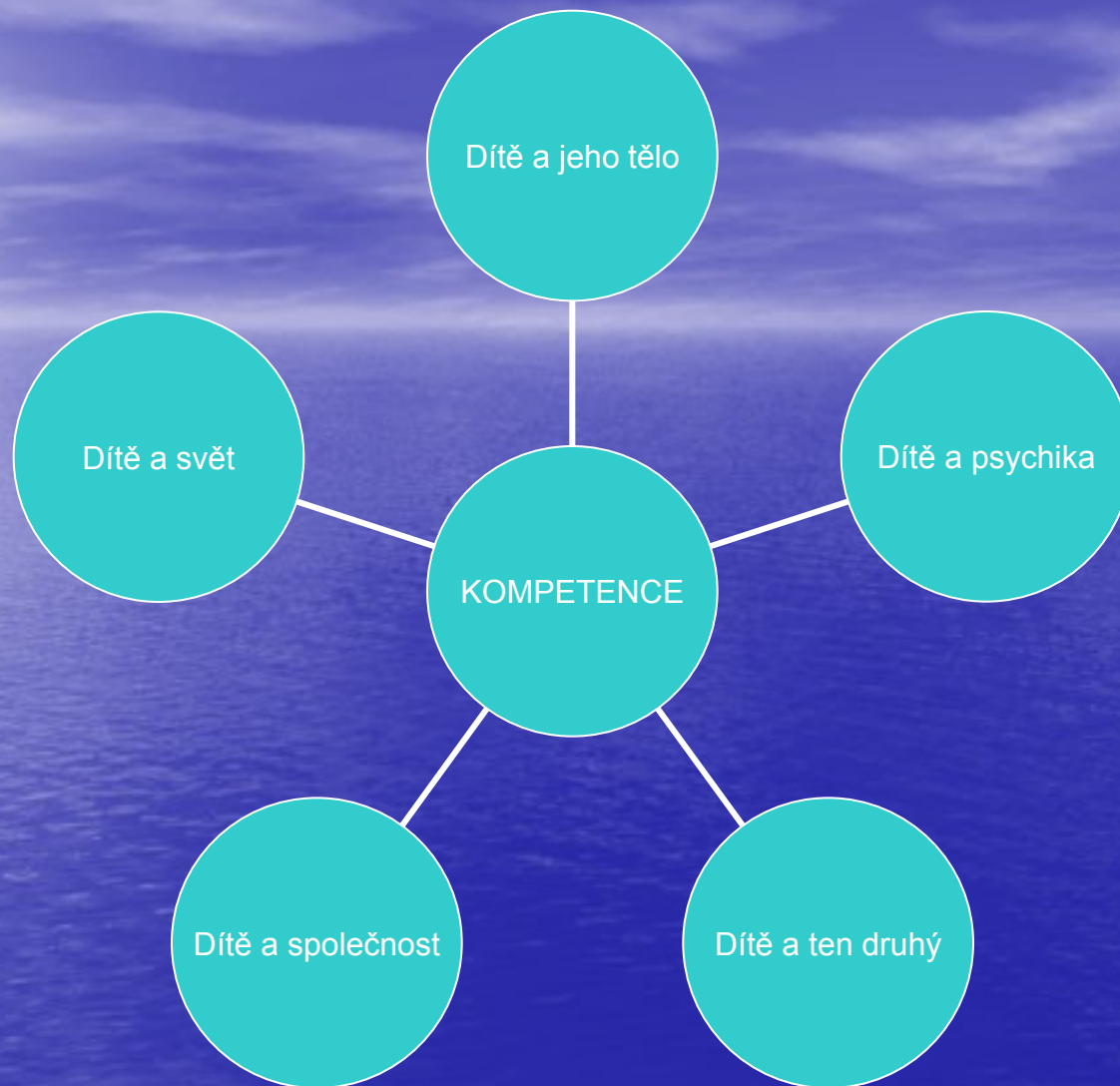
- Nabídka činností
  - typy inteligence
  - samostatnost dětí, možnost výběru
  - prožitkové učení
- Typy činností
  - řízené
  - částečně řízené
  - spontánní (neplánujeme, ale musíme s nimi počítat)

RIZIKA

*Jak a čím může být ohroženo vzdělávání?
(Výběr rizik)*

Zásady navržených aktivit:

- Děti pracují samostatně, bez vedení učitelkou
- Činnost je založená na spolupráci dětí
- Činnost nemá předem daný postup (děti samy volí, jak budou postupovat)

Kontrolní otázky:

- Souvisí navržené aktivity s plánovanými cíli?
- Jsou částečně řízené činnosti naplánovány skutečně podle zásad - děti je provádí samostatně, ve spolupráci, podle vlastního plánu (bez asistence učitelky)?
- Je v možnostech dětí pochopit „zadání“ a samostatně si organizovat činnost a dojít k cíli?

- BURDÍKOVÁ, L., KREJČOVÁ, V. Jedna z cest, jak si vytvořit nové kurikulum pro svoji mateřskou školu (2. část). In BURIÁNOVÁ, J., JAKOUBKOVÁ, V., NÁDVORNÍKOVÁ, H. *Vedení mateřské školy, koncepce rozvoje školy a její realizace*. Praha: RAABE, 2002, s.18-22.
- BURKOVIČOVÁ, R. *Pedagogické projektování a prezentace pedagogického projektu v učitelství pro mateřské školy*. Ostrava : Ostravská univerzita, 2008, s. 54. ISBN 978-80-7368-538-6
- HAVLÍNOVÁ, M., VENCÁLKOVÁ, E. a kol. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (aktualizovaný program)*. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7376-061-5
- HORKÁ, H., SYSLOVÁ, Z. *Studie z předškolní pedagogiky*. Brno : PdF MU, 2011.
- KOVALIKOVÁ, S. *Integrovaná tématická výuka*. Kroměříž : Spirála, 1995. ISBN 8-901873
- PASCH, M. a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha : Portál, 1998. ISBN 80-7178-127-4
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Věstník MŠMT, sešit 2, Ročník LXI, únor 2005.
- SMOLÍKOVÁ, K. *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*. Praha : VÚP, 2005. ISBN 80-87000-01-3
- SMOLÍKOVÁ, K. *Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem MŠ*. Praha : VÚP, 2006. ISBN 80-87000-04-8
- SYSLOVÁ, Z. *Školní vzdělávací programy a evaluace v mateřské škole*. [CD ROM] Praha : Verlag Dashofer, 2007. ISSN 1802-4130

PŘIPOMÍNÁM

Ke každé otázce SZZ existuje několik publikací. Výše uvedená literatura je pouze k JEDNÉ otázce z 15.